

DEMOKRÁCIA ÉS DIKTATÚRA KÖZÖTT A Horthy-rendszer jellemzői

Jelenkori magyar történeti szeminárium, 2017/18. tanév, II. félév
DE BTK, Történelmi Intézet, Modernkori Magyar Történeti Tanszék

KURZUS ADATAI

Kód: BTTR2830MA
Időpont: csütörtök, 12 óra
Hely: 406-os terem
Oktató: Dr. Kerepeszki Róbert

ÉRTÉKELÉS

Az 5. és 10. órán megírt zárthelyi dolgozatok jegyei alapján.

A dolgozatok tartalma:

Évközi ZH: fogalmak

Félévvégi ZH: fogalmak, személyek, kronológia, esszékérdés

IDŐBEOSZTÁS

1. óra (2018. február 15.): Témamegbeszélés
2. óra (2018. február 22.): A Horthy-korszak megítélése a középiskolai oktatásban és a mai közéletben
3. óra (2018. március 1.): A rendszer születése és emblematikus alakja, Horthy Miklós
4. óra (2018. március 22.): A korszak szellemi-ideológiai irányzatai: a „keresztény-nemzeti gondolattól” a hungarizmusig
5. óra (2018. március 29.): Évközi zárthelyi dolgozat
6. óra (2018. április 12.): Pártstruktúra, politikai irányzatok, választások és parlamentarizmus
7. óra (2018. április 19.): A Horthy-kori társadalom konfliktusai
8. óra (2018. április 26.): Szabadságjogok és diszkrimináció: a numerus clausustól a zsidótörvényekig
9. óra (2018. május 3.): Magyar gazdaság a Horthy-korszakban
10. óra (2018. május 10.): Félévvégi zárthelyi dolgozat

AJÁNLOTT IRODALOM

- GERGELY Jenő: A „keresztény-nemzeti” ideológia. In: Egy letűnt korszakról 1919–1945. Kossuth, Bp., 1987, 71–92.
- GYÁNI Gábor – KÖVÉR György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Osiris, Bp., 2003.
- GYURGYÁK János: A zsidókérdés Magyarországon. Politikai eszmetörténet. Osiris, Bp., 2001.
- LÁZÁR Levente: A két világháború közötti kormányzati elit. A státuszelit dominanciája. In: Szakértők és párttemberek. Kormányzati elit Magyarországon 1848–2010. Szerk. Ilonszki Gabriella. Akadémiai, Bp., 2011, 84–109.
- PAKSA Rudolf: Magyar nemzetiszocialisták. Az 1930-as évek új szélsőjobboldali mozgalma, pártjai, politikusai, sajtója. Osiris – MTA BTK TTI, Bp., 2013.
- PÜSKI Levente: A Horthy-rendszer. Pannonica, Bp., 2006.
- ROMSICS Ignác: Magyarország története a XX. században. Osiris, Bp., több kiadás (Az 1918 és 1945 közötti kronológia!)
- ROMSICS Ignác: Magyar miniszterelnökök, 1919–1945. Rubicon, 2007/4-5. 4–21.
- ROMSICS Ignác: Magyarország(ok) a két világháború között. In: Történelem, történetírás, hagyomány. Osiris, Bp., 2008, 59–95.
- ROMSICS Ignác (szerk.): A magyar jobboldali hagyomány, 1900–1948. Osiris, Bp., 2009. (Békés Márton, Gyurgyák János, Olasz Lajos, Paksa Rudolf, Püski Levente, Turbucz Dávid, Ungváry Krisztián, Ujváry Gábor, Zeidler Miklós, Vonyó József tanulmányai)
- TURBUCZ Dávid: Horthy Miklós. Napvilág, Bp., 2011.
- UNGVÁRY Krisztián: A Horthy-rendszer mérlege. Diszkrimináció, szociálpolitika és antiszemitizmus Magyarországon. Jelenkor – OSZK, Pécs-Budapest, 2012.
- Továbbá ajánlottak a Rubicon magazin 2001/10, 2004/11, 2005/8-9, 2010/4-5, 2011/8, 2013/9-10, 2013/12. lapszámai.

A ZÁRTHELYI DOLGOZAT ANYAGA

Fogalmak

1. „állagőrző” konzervativizmus	36. Gömbös-Eckhardt paktum	71. Nagyatádi-féle földreform
2. Állástalan Diplomások Bizottsága	37. győri program	72. Nemzeti Hadsereg
3. Antibolsevista Comité	38. hadikommunizmus	73. Nemzeti Munkaterv
4. bécsi döntések	39. határmegállapító bizottságok	74. nemzeti önrendelkezés elve
5. Belgrádi katonai konvenció	40. hirtenbergi fegyverszállítás	75. „nemzeti öncélúság”
6. bethleni konszolidáció	41. homo regius	76. neonacionalizmus
7. bethleni választójog	42. horizontális tengely	77. neobarokk társadalom
8. Bethlen-Peyer paktum	43. hungarizmus (Prohászka)	78. népbiztos
9. biatorbágyi merénylet	44. hungarizmus (Szálasi)	79. népi írók
10. bledi egyezmény	45. indemnitás	80. numerus clausus
11. boletta	46. irredentizmus	81. optáns-ügy
12. „bottörvény”	47. kényszerpálya	82. őrségváltás
13. civitas fidelissima	48. keresztény-nemzeti gondolat	83. pacifizmus
14. clearing-rendszer	49. kettős társadalmi struktúra	84. padovai fegyverszünet
15. Clemenceau-jegyzék	50. királypuccsok	85. „rendtörvény”
16. Clerk-misszió	51. klerikális konzervativizmus	86. revizionizmus
17. Collegium Hungaricumok	52. „koncentrációs” kormány	87. római jegyzőkönyvek
18. delimitáció	53. kormánypártok (EP, NEP, MÉP)	88. szabad királyválasztók
19. „disszidensek” (1921)	54. kormányzói jogkör	89. szakszervezeti kormány
20. „disszidensek” (1938)	55. „körmendi kézfogás”	90. szegedi gondolat
21. Duna-paktum	56. kultúrfőlény-elmélet	91. szláv korridor
22. Ébredő Magyarok Egyesülete	57. „lánchídi csata”	92. szociográfia
23. eckartsau-i nyilatkozat	58. legitimizmus	93. Társadalmi Egyesületek Szövetsége
24. Eskütt-ügy	59. „Lenin-fiúk”	94. trónfosztás
25. Etelközi Szövetség	60. leventemozgalom	95. Turul Szövetség
26. Eucharisztikus Világkongresszus	61. Magyar Élet Mozgalom	96. Új Szellemi Front
27. fajvédelem	62. Magyar Nemzeti Bank	97. „vabank” politika
28. falukutató mozgalom	63. Magyar Nemzeti Tanács	98. Vitézi Rend
29. Fehér Ház Bajtársi Egyesület	64. Magyar Országos Véderő Egyesület	99. Vix-jegyzékek
30. „fehér pénz”	65. Magyar Revíziós Liga	100. Volksbund
31. fehér terror	66. „Magyarország helye a nap alatt”	101. Vörös Hadsereg
32. fluktuáció	67. Márciusi Front	102. Vörös Őrség
33. Forradalmi Kormányzótanács	68. Marseille-i merénylet	103. „vörös térkép” (carte rouge)
34. frankhamisítás	69. Millerand-féle kísérőlevél	104. vörös terror
35. Friedrich-féle választójog	70. mozgástér	105. zsidótörvények

Személyek

1. Apponyi Albert gróf	25. Hadik János gróf	49. Lord Rothermere
2. Bajcsy-Zsilinszky Endre	26. Haller István	50. Nagyatádi Szabó István
3. Baky László	27. Herczeg Ferenc	51. Pálffy Fidél gróf
4. Bárdossy László	28. Hóman Bálint	52. Peidl Gyula
5. Benárd Ágost	29. Horthy István	53. Peyer Károly
6. Berinkey Dénes	30. Horthy Miklós	54. Prohászka Ottokár
7. Bethlen István gróf	31. Horthy Miklós, ifj.	55. Prónay Pál
8. Bibó István	32. Hubay Kálmán	56. Rakovszky István
9. Böhm Vilmos	33. Huszár Károly	57. Rassay Károly
10. Böszörmény Zoltán	34. Imrédy Béla	58. Serédi Jusztinián
11. Chorin Ferenc	35. Jaross Andor	59. Simonyi-Semadam Sándor
12. Clerk, George Russell	36. Jászi Oszkár	60. Smuts, Jan Christiaan
13. Darányi Kálmán	37. Kállay Miklós	61. Stromfeld Aurél
14. Drasche Lázár Alfréd	38. Karafiáth Jenő	62. Szabó Dezső
15. Eckhardt Tibor	39. Károlyi Gyula gróf	63. Szálasi Ferenc
16. Endre László	40. Károlyi Mihály gróf	64. Szamuely Tibor
17. Erdei Ferenc	41. Keresztes-Fischer Ferenc	65. Szekfű Gyula
18. Festetics Sándor gróf	42. Kéthly Anna	66. Sztójay Döme
19. Friedrich István	43. Klebelsberg Kuno gróf	67. Teleki Pál gróf
20. Garami Ernő	44. Kozma Miklós	68. Tormay Cécile
21. Garbai Sándor	45. Kun Béla	69. Vázsonyi Vilmos
22. Gömbös Gyula	46. Kunfi Zsigmond	70. Veesenmayer, Edmund
23. Habsburg József főherceg	47. Lakatos Géza	71. Vix, Fernand
24. Habsburg IV. Károly	48. Linder Béla	72. Weis István

